

הסברה

סכין בגב

בבית הדרוקומתי, בו שוכנים דובר צה"ל ויחידת הקשר הצבאית לעתונות, ישבו קצת נים חיילים וסמוקיעינים, עברו בתנועות עייפות על ניירותיהם. רובם לא ישנו אף לילה אחד במשך שבוע וחצי, חסנו מדי פעם שעתים-שלוש של שינה. מצב דומה שרר בבית הדר, בו שוכנת לשכת העתונות למרות המאמץ האישי העצום הוה של אנשים מוכשרים וחזורים רצון טוב, נחלה ישראל בסיכוב השני תבוסה מכרעת בשטח אחד, שהיתה לו חשיבות אדירה על תוצאות המאבק; שטח ההסברה.

כ"כיסיתי שש מלחמות!" שעות מר עטות אחרי שרעמו התותחים הראשונים באזור קסימה, החלו מיטב עתונאי העולם לחוש לשדות-התעופה הקרובים ביותר כדי לטוס לישראל.

עתונאים אלה רגילים לכסות מלחמות. כי מלחמת-העולם, בקוריאה, בהודו-סין, התרגלו ללוח את הגל הראשון או השני של הכוח המרוץ, להימצא תחת אש יעילה, להתרשם באופן בלתי-אמצעי ממהלך הקרבות. כמה מטובי חבריהם, כתבים וצלמים, נהרגו כי חזיתות. היה מגוי וגמור עמם לעשות את אותו הדבר בישראל.

אולם איש מהם לא התרחק ממלון זון מרחק של שעה-ושעתיים. איש מהם לא ניתן אף להתקרב לאזור הקרבות. תחת זאת קיבלו כמה פעמים ביום בליוויסונים יבשים של דובר צה"ל, שאת תוכנם יכלו לשמוע גם ברדיו. העתונאים רתחו. "כיסיתי שש מלחמות, ומעולם לא התנהגנו כן!" רחם כתב צרפתי נודע. חיש מהר הורגש הדבר בעת נות הער למית, תחנות-הסידור האמריקאיות והברר טיות הקדימו כל הודעה על הישג ישראלי במלים "ישראל טוענת כי..." יחד עמה שודרה תמיד ההודעה המצרית הנגדית. כעבור חמשה ימים, אחרי שכתב-החוץ הגישו אולטימטום והחלו מקבלים תדריכים קצת יותר רחבים מפי משה (מושי) פרל' מן המשופם, ניתן לעתונאים להשתתף בסידור מודרך וקיבוצי לאבו-עגילה, שכבר היתה אז עורף רחוק. העתונאים ראו חלק מן ה' שלל הטובייה, אך לא ראו כמו עיניהם את המוסנים העצומים של הנשק הטובייה שהוכיחו את כחנות ברית-המועצות.

איש מהם לא קיבל שום התרשמות אמר חית מן הקרב. כתב איש השבועון האמרי קאי הפרוי-ישראלי ניו-חוקי: "הקרב לא היה רציני ביותר..." היתה זאת הגיפה הכללית: איש לא אמר שהיתה כאן מלחמה רצינית, ותבוסה רצינית למצרים.

את מי שירת השרות? עבד אל-נצר לא יכול היה לקחת לשיחות פעולה אמין יותר: שרות-ההסברה הישראלי עשה לו שרות רב.

עוד בעצם ימי הקרב יצר השליט המצרי אגדה חדשה של "סכין בגב", שבאה להסתר את מפתל צבאו. הסיכום הרשמי של ה' מטכ"ל המצרי קבע כי ישראל הובסה בש' דה-הקרב, ונחלה כשלון תרוץ. רק אז תקעו הבריטים והצרפתים סכין בגב הצבא המצרי המנצח. הכריחו את מקדור לתת את פקודת-הנסיגה, כדי שלא ינותק מן העורף.

שום דבר שראה כתב עתונאי בישראל לא סתר אגדה זו. איש מהם לא ראה את ה' נצחון הישראלי. איש מהם לא ראה את ה' קרב המר. כל אשר ראו הכתבים כעבור שבוע, לא היה בו כדי להזים את המצרי. כך אבד לישראל הפרי העיקרי של נצ' חונה: הפגנת כוחו העצום של צה"ל, שהיה יכול להרתיע את הערבים לשנים ארוכות.

מחירי ה'בון'. כיצד היתה תבוסה מתפר רה כזאת אפשרית? אחת הסיבות היתה, בלי ספק, הדאגה המופרזת לסודיות, שהיתה נכונה וחיונית כשלעצמה, אך שהפכה לגורם מזיק כשעברה את גבולות ההגיון. קצין-הבסתון, הרואה בכל כתבה עתונאית הפרה של כללי ה' סודיות, לא היה מסוגל להבין את הדבר.

גרועה מכך היתה הסיבה השניה. כמשך שנים ארוכות למדו ראשי הבסתון בישראל לבזו לעתונות המקומיות מעומק לבם. כדי להכריח את האזרח לקרוא את שבועון ה' צבא, המטיף לדעות בעליו, מנעו באופן קבוע אינפורמציה חיונית מכל שאר ה' עתונים, שלא העזו להתנגד.

עתה, כשהופעו במערכת תוחחי העתונות הבינלאומית, התמיד צה"ל באופן אוטומטי באותה גישה של זילזול. המדינה שלמה תמורתה מחיר יקר.

של מצרים במחנות ובערים, ללא הכרות מלחמה וללא כל הצדקה פורמלית הגיונית. יתר על כן, הם עשו זאת בניגוד מפורש להאסטרטגיית החגיגות של עצרת א-רם.

אחרי תקדים זה, היתה כל האפשרות בידי הממשלה הסובייטית להדביק סמל סודי על מטוסי, להפציץ בסיסים בתוך ישראל לפי אותה השיטה בה נהגו הברר טים הצרפתים במצרים. ישראל כבר גזי' תה באיים כתוקפנית, נדרשה להוציא את כוחותיה ממצרים. הסובייטים יכלו לטעון כי עשו את הדבר בהתאם לרוח החלטות א-רם.

היה זה איום מוחשי ביותר. הנשיא ציינוהאר לא עשה דבר כדי לחסל אותו. הוא הודיע לישראל כי ימנע את ההתקפה הסובייטית רק אם ישראל תסכים רשמית שתחזיר את כוחותיה מאדמת מצרים, ללא שום תנאים וסייגים.

כפני ממשלת ישראל עמדה הברירה ה' אכזרית: לטכן את הכל, כולל הפצצה נוראה שהיתה יכולה לשבור את עמוד השרדה של כושר-ההגנה הישראלי, או להיכנע. כמו בימי אבו-עגילה, לפני שב' והצי שנים, נכנע דוד בן-גוריון.

נדודי שינה. הדאגה לא נעלמה עם הכניעה. אמנם היתה זאת כניעה ללא תנאי. אמנם הושמעה אישית בפי דוד בן-גוריון, כדי שאיש לא יוכל לטעון שלא נמסרה הודעה מוסמכת. אולם אפילו כך לא היה בטחון שהסובייטים לא יסתחו בהתקפה, בתירוף זה או אחר, כדי להפגין את כוחם כעניי הערבים.

רק האולטימטום האמריקאי, שבא למחרת הכניעה הישראלית ושהצהיר כי כל התער' בות סובייטית תיתקל בהתנגדות אמריקאית מזוינת, הרגיע איך שהוא את הרוחות בישראל ואיפשר לשרי-ישראל לחטוף ש' זה קלה אחרי לילות ארוכים של נדודי שינה.

שום דבר לא יכול היה להבליט בצורה מוחשית יותר את פשיטת-הרגל המוחלטת של הורוע הפוליטית בסיכוב השני.

מול הר חברון

עוד לפני כן קרו כמה דברים מדיניים בגבול המזרחי של ישראל.

בימים הראשונים של המערכה, כאשר היה נדמה כי מסטרו של עבד אל-נצר יפול, לא העזו בנות בריתו בעולם הערבי לזקוף אצבע נגד ישראל. ממשלות סוריה, ירדן וסעודיה בגדו בו באופן ציני, כדי להציל את עורם. העצבנות הירדנית הגיעה עד לידד כי, ששיגי ירדני התקשר עם נציג ישראלי והתנצל בחפזון קדחני, דקות מעטות אחרי שחייל ירדני הפליט כדור מרובהו, מבלי לפגוע באיש.

באותו זמן היה נדמה כי גורלה של ירדן נחרץ. אחרי שבירת הגוש המצרי, שוב לא עמד מכשול בפני פלישת הצבא העיראקי לירדן, בהסחאה של עורה להגנה שבני ישראל המנצחת. ישראל, כי קיוה האנגלים תסמק לקבל אף היא חלק קטן מהנחמה של הממלכה ההאשמית: את הר חברון.

חיים חדשים לבובנה. אידייליה זאת הופרעה גם על-ידי ישראל וגם על-ידי המחמה המצרי.

בלשון שלא נשמעה לשתי פנים, הודיע דוד בן-גוריון לבריטים שיתנגד לכל פלישה עיראקית, יהיה הפיצוי לישראל כאשר יהיה. כנגדאד הודיע גורי סעוד לבריטים, שאין ה' א מוכן להתנגשות מזוינת עם ישראל, ושלא יזוו ממקומו אם לא יקבל קודם לכן אישור ישראלי לסידור מוסכם. האנגלים הנרגנים החזירו סטירת-לחי לישראל: דובר בריטי דרש לפתח את הוצאת כל החיילים הישראליים ממצרים.

באותו זמן כבר היה ברור כי עבד אל-נצר מחזיק מעמד במצרים. ידידיו שאבו אומץ חדש. בסוריה ובלבנון הופסק זרם הגסט הבריטי, בהתאם לפקודות קאהיר. באותו זמן נהרו כוחות סוריים וסעודיים לירדן, הבטיחו את קיומה של ממשלתה הפרו-מצרית, אסילו אחרי חזירת כוחות עיראקים.

כך נקבע לפי שעה גורלה של ירדן. ממלכת-הבובות בגבול המזרחי, שנראתה כה קרובה לסופה, המשיכה להתקיים.

ארוכה יותר מכל יאמורות

טובה יותר בטעמה וניחוחה

בטוחה יותר עי פילטר התאים

רק 30 פראטה יותר

אריסטון פילטר

פרס עשר לירות יוגרל בין פותרי תשבץ. העולם הזה 996

4x4 grid for a crossword puzzle with numbers 1-48.

מאונץ: 1. המבצע הגדול; 5. צבאה ה'ר; 10. מושל ה'ר; 12. מאכל; 14. משקה מזרחי; 16. קין להבל; 18. דודי ל' יזונתו; 19. דר- בורג ממונה עליו; 21. אחד השלבים במלחמה על היעד; 22. שמו הפרטי של אלוף הנצחון; 23. שלושה שכמותו כמ' עט וכבשו את הר' ליברו; 24. הכנסת מחוקקת אותו; 25. גה דואגים לחססו רת; 27. קיים לאר' טובוטים. בשעת חי' וום; 30. זיעו; 31. מקצועו של יעקב זורי; 33. בבקשה; 35. צערו; 36. רא' שית הארבה; 38. מזכר סמרטוטים; 39. נישא המכת' ביט; 40. ראשי תי' בות; 41. כן; 43. נגד מטוסימ; 44. תבלו; 46. מלון, בלעז; 48. נאצר רוצה להיות לערבים; 49. לעתים צועדים אליה, בלא יודעין.

מאונץ: 2. גיל בריהמצוה; 3. צבאו הובס; 4. יסוד חמיני; 6. לכל אדם; 7. בירה מרחבית; 8. מטבע יפאני; 9. סמל שיטה חדישה בציור; 11. תדהמה נפלה עליה; 13. סטנסילו; 15. חשוב לעורקים בשעת מגיעה; 17. הגיח יסוד; 18. של